

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

IV. De Continentiæ, Religionis &c. Votis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62672)

ARTICULUS IV.
De Continentiæ, Re-
ligionis &c. Votis.

SUMMARIUM.

50. *Conjugium dirimit Continentia Vo-*
rum solenne.
51. *Cum simplici illicitè,*
52. *Sed validè contrahitur :*
53. *Præterquam à Religiosis Soc. JESU.*
54. *Idem impediunt Continentia & non-*
nubendi,
55. *Religionis & sacri Ordinis assumen-*
di vota.
56. *Conjugi debitum exigenti obstat*
Continentia :
57. *Non etiam vota non nubendi & S.*
Ordinis suscipiendi.
58. *Votò Religionis matrimonij consum-*
matio :
59. *Non etiam consummati usus impe-*
ditur.
60. *Sponsalia solvuntur Religionis :*
61. *Secundum aliquos DD. etiam super-*
venientibus non-nubendi & Con-
tinentie votis.
62. *Verius hæc sponsalia non dissolvunt,*
63. *Et in solius voventis,*
64. *Non etiam sponsi præjudicium obli-*
gant.
65. *Votum Ordinis sacri nec sponsalia,*
66. *Nec matrimonium dirimit.*
67. *Etque non inest conditio, Nisi elegero*
statum perfectiorem.
68. *Voti Castitatis &c. executioni non*
obstat defloratio Virginis,
69. *Consentientis & voti conscia :*
70. *Imo hujus ignara ac decepta :*
71. *Nisi ei aliter, quàm matrimonio ini-*
tiò, satisfieri non possit.
72. *Quò tamen casu voti relaxatio est*
petenda.

Sicut Continentiæ votò, per susce-
 ptionē sacri Ordinis aut Religionis
 à sede Apostolica approbatæ pro-
 fessione solemnizatò, matrimonij
 contrahendum dirimi, *c. Unico de Voto in*
6. decifum, ita simplici illius votò, fal-
tem extra Religionem editò, hoc solum-
modo impediri, ex cit. c. V. Reliqua, c.
Consuluit 4. & c. Rursus 6. hæc Rubr. O-
mnino certum : & de ista, five matrimo-
nij impediendi vi ratio est ; quia ex una,
votum Continentiæ, cum sit promissio
de meliori bono, à Deo, ad cuius hono-
rem & cultum editur, acceptatur : ex
altera verò parte, promissio acceptata pari-
rit obligationem opere exequendi, quod
est promissum ; ac proinde eiusmodi vo-
tum in vovente obligationem corpus su-
um integrum ab omni actù venereo, etiam
eò, qui seclusò votò licitus esset, in-
violatum conservandi, arg. c. Licet 6. pr. de
Voto, Sanchez Lib. 7. de Matrim. disp. 11.
n. 4. & Perez de Matr. disp. 23. s. 4. n. 2.
 Quod autem idem Continentiæ votum
 coniugium dirimendi vi careat, ratio est ;
 quia hanc non habet ex natura sua, nisi ei
 accedat Ecclesiæ Constitutio, quæ vo-
 ventem ad matrimonium ineundum in-
 habilem reddat, ex clara decisione *c. Unico*
cit. V. Nos attendentes : Constitutio au-
 tem Ecclesiæ, quæ votum Continentiæ
 simplex extra Religionem emittens inha-
 bilis ad coniugium reddatur, nulla uspi-
 am extat, Pontius *Lib. 6. de Matrim. cap.*
12. n. 1. & cit. Perez n. 2.

Eadem ferè ratio est eiusmodi sim-
 plicis voti, editi in Religione : exceptò
 eò, quod post Novitiatus biennium ho-
 die editur in Societate JESU ; et si enim
 ante Gregorij XIII. tempora etiam istò
 matrimonium contrahendum solummo-
 do impediretur : postea tamen *Constitu-*
tione, quæ incipit Ascendente, à summo
hoc Ecclesiæ Antistite 8. Calend. Junii
 1584. pu-

1584. publicatâ, coniugii dirimendi vim accepit; quod cum non minori deliberatione, quàm in cæteris Religiosis familiis professio, emittatur: idque emittens ex Seculari efficiatur verus Religiosus; & propterea in eum, à Societate temerè deficientem, tanquam verum Apostatam procedi possit, per *Constit. cit. Sanchez cit. disp. 1. n. 5. & Perez cit. f. 4. n. 2.*

54. Continentiæ voto, quoad matrimonii impediendi vim, æquiparantur votum non-nubendi, quò directè: & vota ingrediendi Religionem & suscipiendi Ordinem sacrum, quibus saltem indirectè Deo fides datur de matrimonio non ineundo: cuius obligatio utique gravis, istiusque violatio lethaliter est peccaminosa; cum enim fides data homini in materia gravi graviter obliget; ut fervetur: multò magis; ut fervetur, in eiusmodi materia, ita obligabit fides data Deo, istiusque violatio graviter erit peccaminosa, ex certa sententia omnium sanæ Fidei DD. in hanc rem allegantium illud Apostoli, *Habentes damnationem, quia primam fidem irrisam fecerunt* 1. *Timoth. cap. 5. v. 12.* cum ex rescripto Innocentii III. licet liberum arbitrium sit in vovendo, voti tamen seu promissionis Deo semel factæ observatio & impletio usque adeò necessaria sit; ut sine salutis æternæ dispendio alicui resillire, eique contravenire non liceat, c. *Licet cit. pr.*

56. Inter hæc tamen & Continentiæ, seu castitatis votum, ea & bene notanda differentia est; quòd post istius votum matrimonium contrahens non solum graviter peccet, sed insuper à debiti coniugalis petitione debeat abstinere, ut cum SS. DD. Angelico in 4. *dist. 38. q. 1. art. 3. quæstiunc. 2.* Seraphico *ibid. art. 2. q. 1. in fine*, & plurimis præcipuique nominis TT. ac JCT. is docet Sanchez *Lib. 9. disp. 33. n. 5.* partim *arg. c. Quidam 30. de*

Convers. conjug. ex cuius decisione, invitâ uxore Religionem professus, licet professio invalida sit, exigere tamen nequit debitum coniugale; quòd professio illa saltem valeat in vim voti simplicis Continentiæ, Panormit. in c. cit. n. 3. & ibi Barbosa n. 3. partim verò; quia matrimonium postea contractum ab obligatione voti non liberat, nisi quatenus ei contravenire cogit ius alteri coniugi quæsitum per matrimonium postea contractum: huic autem quæsitum ius non ad debitum exigendum, sed solummodo ad hoc, cum exigitur, reddendum cogit, ex sententia Apostoli 1. *Corinth. cap. 7. v. ubi Vir, inquit, non habet potestatem corporis sui, sed mulier.*

Contra non-nubendi & sacri Ordinis suscipiendi votis adstrictus, licet matrimonium ineundò graviter etiam ipse peccet, istò tamen insuper habitâ voti Religionem semel consummatò, & probabilius solum contractò, conjugale debitum, sicut tenetur reddere, sic etiam exigere potest, ut cum Lud. Lopez p. 1. *Instruct. de Matrim. cap. 50. § 83. §. Inter peccata,* & aliis defendit laudatus Sanchez *cit. disp. 33. n. 22. & disp. 34. n. 7.* quia huiusmodi votorum objectum primum est, non inire matrimonium vel suscipere Ordinem sacrum, matrimonium excludentem: quò proinde impossibili redditò, etiam obligatio ad continentiam, ei secundariò & consequenter annexa, cessat, *arg. Reg. Accessorium 42. in 6.*

Is etiam, qui matrimonium init post votum Religionis, licet initum consummandò graviter peccet; quia votum, eò jam contractò, implere potest per ingressum Religionis, c. *Verum 2. § c. Ex publico 7. de Convers. conjug. ad quem voto est adstrictus, Navarrus cap. cit. n. 80. & Henriquez Lib. 12. cap. 2. n. 2. § 3.* matrimoniò tamen semel consummatò conjugatò

59.

conjugale debitum non solum reddere, sed etiam exigere potest, ut cum *citt.* aliisque DD. tradit idem Sanchez *disp.* 33. n. 15. *arg. Regule cit.*

60. Dubium non leve est, an hujusmodi vota simplicia matrimonium etiam impediunt, si edita sint post sponsalia jam contracta. Certum est, id impediendi vim habere votum Religionis; cum enim sponsus de futuro hujusmodi ingressus Jure permissus sit, argumentò à majori ad minus ductò ex *c. Verum & c. Ex publico citt.* ubi illius ingressus ante matrimonii consummationem adstruitur desponsatis per verba de presenti, votum Religionis post sponsalia de futuro editum, sicut de meliori bono, sic etiam obligatorium erit, impediétque matrimonium contrahendum, Pontius *cit. cap. 12. n. 2.*

61. De reliquis autem votis controversia inter DD. est. Et continentia quidem voto conjugium impediendi & sponsalia dissolvendi vim cum Ant. de Butrio in *c. Veniens* 5. *hac Rubr.* Alex. Carerio de *Sponsal. Lib. 1. cap. 6.* & Soto in *4. dist. 27. q. 1. art. 5.* tribuunt Suarez *Lib. 2. de Voto, cap. 4. n. 13.* & Henriquez *Lib. 11. cap. 14. n. 4.* quos *cap. cit. n. 4.* Pontius est secutus. Moventur primò *c. Veniens cit.* textu, quò votum Continentia sponsalibus superveniens pro valido habetur; cum id emittenti foemina nubendi licentia concedatur dispensativè. Secundò; quò vinculum voti fortius sit eò, quò oritur ex sponsalibus de futuro; quia homo per ista homini duntaxat: per illud autem Domino Deo obligatur. Tertio; quò sponsalibus insit tacita conditio, *Nisi statum perfectiorem*, ac proinde Religionem, elegero. Unde de sponso, continentiam vovente, procedere volunt illud, *Propositum aut promissum non infringit, qui in melius illud commutat, c. Pervenit 3. de Jurejurando.*

Verum esto, hujusmodi uti & non nubendi voto, sponsalibus superveniente, ab istis resiliendi justa causa præbeatur sponso alteri, matrimonium tamen contrahendum non impediri, illaque ex parte voventis non dissolvi, cum Glossa in *c. Veniens cit. V. Severitate*, Panormit. *lib. n. 5.* Alex de Nevo *ibid. n. 6.* Sylvestro *V. Matrimonium 7. q. 5. disto 5.* aliisque Interpp. & DD. verisimilius defendunt Sanchez *Lib. 1. disp. 46. num. 9.* Coninck *disp. 23. dub. 3. n. 21. & 25.* & Laiman *Lib. 5. Traët. 10. p. 1. cap. 2. n. 6.* eà permoti ratione; quòd cum per votum facta promissio rei v.g. mille aureorum, ante promissorum & debitorum homini, in istius præjudicium à Deo non acceptetur: ab eo etiam non acceptentur vota continentia & non nubendi, quando per ea præjudicatur homini, cui jam facta est promissio tradendi jus in corpus suum ad actus conjugales. Confirmatur; quia conditio, *Nisi continentiam & calicem vitam elegero*, sponsalibus non inest ex natura rei; cum aliàs in quavis promissione v.g. mille aureorum homini facta includeretur conditio, *Nisi eos Deo donare voluero*: quòd nemo facile asseret. Neque etiam ejusmodi conditio sponsalibus inest ex dispositione Juris Positivi; cum tale auspium extet: contra verò conditionem, *Nisi Religionem ingrediar & profitear*, sponsalibus inesse, ex *c. Verum & c. Ex publico citt.* sit indubitatum.

Neque sponsalia simplici Continentia voto, postea editò, dirimi evincunt allegati textus. Prior; quia *c. Veniens cit.* votum quidem validum fuit, sed in præjudicium solius voventis, eò editò obligati ad debitum non exigendum, & ad matrimonium cum alio non contrahendum: non etiam in præjudicium alterius sponsi, cui post matrimonium contractum exigenti debitum reddere tenetur: sicut,

sicut, qui ad continentiam votò se obligavit post matrimonium contractum, *c. Placet* 12. de *Convers. conjug.* Imò *c. Veniens* cit. textu, sponsalia ante contracta non dissolvi, potius firmatur, quàm ex eo contrarium inferatur; quia eò fœminæ post sponsalia continentiam voventi, & postea ad aliud matrimonium aspiranti Papa pœnitentiam injungi præcepit pro violatione, non tantum voti, sed etiam fidei data viro, cui priùs erat desponsata, manifestò indicio, per superveniens votum non dissolvi priùs contracta sponsalia aut matrimonium impediri. Posterior, sive *c. Pervenit* cit. quia eò agitur de voto seu jurata promissione facta Deo: quam in evidenter melius Deoque gratius opus commutare licet, *c. cit. c. Licet* 18. §. *Talia ergo; de Regular. c. Scriptura* 4. de *Voto* & c. quia Deus, hòc ipsò, quòd opus melius præferat bono sibi promisso, pro & præ isto illud sibi promissum acceptare censetur. Non de re promissa homini, pro qua res alia, etiam per se melior & utilior, neque ipsi invito, *l. Mutuum* 2. §. 1. ff. de *Reb. credit.* neque etiam Deo, licet aliàs ad majorem istius honorem cederet, præstari potest; cum ab isto in illius præjudicium non acceptetur, ut in *c. Pervenit* cit. notant Felinus, Panormit. & Barbosa omnes n. 2.

Non magis, quàm textus, urget ratio; quia vinculum fortius minus fortisolum prævalet, quando utramque validum est; votum autem Continentiæ, quatenus cedit in præjudicium sponsi, validum non est, *arg. c. Placet* cit. Sanchez *l. cit. n. 11.*

65. Votò etiam suscipiendi Ordinis sacri conjugium impediri, & priùs inita sponsalia dissolvi, existimant Henriquez *cap. cit. n. 4.* & Azor *p. 1. Instit. lib. 11. cap. 21. q. 10.* quorum Opinione amplectus est *cit. Pontius cap. 11. n. 3.* eà du-

ctus ratione; quòd sponsalibus tacitè insit conditio, *Nisi perfectiorem statum elegero*: & propterea sponsalium vinculo adstricto, sicut ingressus Religionis, sic etiam licita sit susceptio Ordinis sacri, cui solenne votum continentiæ non minus, quàm Religiosæ professioni, est annexum *c. Unio. cit.* Atque hanc rationem Pontius n. 2. esse ait, cur S. Synodi Tridentinæ Patres de ordinandorum genere, persona, ætate, institutione, moribus, doctrinâ & fide; non etiam de sponsalitia obligatione, inquisitionem fieri præceperint *Sess. 23. cap. 7. de Reformat.*

Sed meliori ratione *citt.* Sanchez *disp. 47. n. 3.* Coninck *disp. 23. dub. 3. n. 25.* Palao *Tract. 28. disp. 1. p. 20. n. 3.* & Perez *disp. 9. §. 6. n. 1.* ejusmodi votò, neque sponsalia dirimi, neque matrimonium impediri, defendunt, partim; quòd, non obstante solennitate voti, in utroque inclusi, lata disparitas sit inter Ordinem & Religionem; cum istius professio dirimat matrimoniù Ratum, *c. Verùm* & c. *Ex publico, cit.* non etiam Ordo sacer, per expressam decisionem Joan. XII. *Extrav. Unicâ de Voto*: partim verò; quia, quòd ingressus Religionis sponsis licitus sit, habetur ex speciali favore, quò sacri Canones prosequuntur illum, non etiam sacros Ordines: quos propterea, invitâ aut insciâ sponsâ, sicut suscipere, sic etiam vivere in ejus præjudicium sponso non licere, censet *cit. Perez n. 8.* Unde planè corrui pro hujusmodi voti valore allata ratio cum confirmatione, cum; quia suscipiendi sacri Ordinis conditionem sponsalibus inesse, neque ex istorum aut illius natura, neque ex Jure Positivo constat: tum verò; quia PP. Tridentini hòc ipsò; quòd de ordinandorum vita & moribus, tacitè etiam de ipsorum statu & sponsalibus jubent inquiri: & à diocesium Ordinariis admitti solent oppositiones sponsalium,

A a

66.
67.

salium, si quando ad sacros Ordines aut Clericatum aspirantibus objiciantur, teste Perez *f. cit. n. 2.*

68. Dubium hoc loco est de eo, qui post continentiam, non nubendi, Religionis, vel sacri Ordinis assumendi votum simplex editum virginem defloravit, aut honestam viduam corruptit. Qua in re pro casuum varietate variè sentiunt DD.

Et primò quidem, si illa in sui deflorationem aut corruptionem, nullà matrimonii spe vel promissione sibi factà, liberè ac sponte consensit, voti obligatio integra manet & impedit matrimonium cum ea contrahendum; cum tali casu ulla injuria aut injusta læsio, quæ matrimoniali contractu reparatur, in sui corruptionem consentienti non sit illata, *arg. Reg. Nemo 145. ff. & Reg. Scienti 26. in 6. Vasquez de Refitut. cap. 3. §. 2. dub. 6. n. 21. cit. Pontius Lib. 6. cap. 12. n. 6. & Palao disp. 4. p. 2. §. 1. n. 15.*

69. Secundò, simili modò ejusmodi votum obstat matrimonio contrahendo cum ea, quæ sub spe quidem & ipsà matrimonii promissione sibi factà violata, sed antè editi voti conscia fuit; quia eum, cui se prostituit, voti obligatione teneri, ac proinde à matrimonio contrahendo impeditum, ejusque promissionem nullam esse sciens, corporis sui usum gratis concessisse videtur, *cit. Sanchez lib. 1. disp. 45. n. 5. & Palao n. 17.*

70. Tertio, eadem voti obligatio matrimonio contrahendo etiam obstat, quando foemina, voti ignara, vi metuve aut dolo, nulla tamen matrimonii spe aut promissione interveniente, corrupta est, si ei constitutà vel auctà dote aut aliò modò satisfactio pro injuria, & illati damni plena reparatio fieri queat; quia is, à quo corrupta est, tali casu ei ex sola injuria & damno illato obligatur; ac proinde injuriæ & damni plenà refarcitione ei ex-

hibità deobligatur; ut, quod voti executionem impediatur, nihil detur, Lessius *Lib. 2. de J. & J. cap. 10. num. 10. cit. Sanchez Lib. 7. disp. 14. n. 12. & Palao num. 16.*

Quartò, casu etiam, quò eadem violata est spe matrimonii & ipsà illius promissione, voti executioni saltem non obstat promissio, cum enim hæc, utpote facta de re, ad continentiam Deo obligata per votum antecedens, fere instar secundorum sponsalium facta in præjudicium antè cum alia initorum, invalida sit, ad matrimonium ineundum obligationem inducendi, & voti executionem impediendi vim non habebit, *Pontius cap. 12. n. 7.*

Quintò, eòdem casu matrimonium cum violata ineundi voto contraria obligatio etiam non datur ratione injuriæ ac damni, si istorum justa reparatio aliò modò fieri queat; eò ipso enim, quòd matrimonii promissio invalida sit, ad solam injuriæ & damni refarcitionem obligatio datur: eaque aliò modò, quàm matrimonio contractò, factà, voti executio fieri potest ac debet. Si autem illorum justa refarcitio aliò modò fieri non possit, voti obligatione non obstante, eam ducere tenetur, ex communi sententia DD. cujus ratio est; quia, licet voto superveniens promissio invalida sit, ex illo tamen ortæ Religionis obligationi prævalet obligatio Justitiæ, ad injuriæ & damni, ex promissione eamque secuta violatione ortæ reparationem adstringentis, fere sicut obligationi oblationis liberalis elemosinæ faciendæ, voto contractæ, prævalet superveniens obligatio refarcienti grave damnum injustà læsione proximo illatum; ut, si satisfieri nequeat utriusque, Justitiæ potius quàm Religionis obligatio sit adimplenda, cum; quòd voto inesse videatur conditio, *Nisi res notabiliter mutetur.*

mutetur: tum verò, quòd votò sibi factam promissionem Deus non aliter acceptare, aut ex ea acceptata ortum debitum, quatenus ad gravis & injustè illati damni resarcitionem necessarium est, remittere videatur, *citr.* Sanchez *disp.* 45. n. 3. Vasquez *dub.* 6. n. 20. Pontius n. 10. & Palao n. 7.

Sextò, ex eadem ratione violatam ducendi obligatio etiam datur, & ex voto ortæ Religionis obligationi prævalet casu, quò femina, nullà quidem matrimonii promissione factà, sed vi metue aut dolo est corrupta, si injuriæ & damni

illati resarcitio aliter fieri non possit, secundùm DD. communem sensum & intellectum c. 1. & c. Peruenit 2. de Adult. & *supra*, quem ad hanc Rubricam dabitur cum præsentis casus pleniori declaratione. Hòc tamen & præcedenti etiam casu, antequam cum corrupta matrimonio ineat: aut, si hoc cum eà initurus Religionis votò obstrictus sit, saltem ante ejus contracti consummationem petenda est dispensatio in voto: quam P'apa, & urgentis necessitatis casu Episcopus facile concedet *citr.* Pontius n. 9. & Palao n. 17. in fine.

TITVLVS VII.

De Eo, qui duxit in Matrimonium, quam polluit per Adulterium.

SUMMARIUM.

1. Adulterium & Homicidium conjugum dirimunt. 2. I. Inter adulteros hoc ineuntes, 3. II. Vel de eo ineundo sibi fidem mutuò dantes: 4. Sive ante, sive post adulterium, 5. Alterius conjugis vivente, commissum: 6. Nisi cum isto initum conjugium fuisset irritum, 7. Ignoratum, 8. Vel secundùm aliquos promisso ficta, 9. Aut adulterium tantùm attentatum. 10. III. Inter adulteros, quorum unus in conjugis mortem, 11. Cam effectù,	12. Et conjugij ineundi animò est machinatus. 13. IV. Inter duos alterius conjugem occidentes. 14. Adulteriò Conjugium non dirimitur, 15. Nisi machinatio &c. accedat. 16. Impedimentum hoc ab ignorantibus contrahi, negantium: 17. Et affirmantium verior Opinio, 18. Stylò Curie & rationibus stabilita: 19. Licet, ab ignorantibus censuras, 20. Irregularitates ex delictò provenientes, 21. Et privationem debiti conjugalis non contrahi, concedatur. 22. Criminis impedimentum perpetuum est.

A a z

Ortis